רישומים מימי המלחמה (ב)

כ־12 אימיילים הגיעו אלי עד כה מבני משפחה, חברים וסתם אנשים, ובהם דיווח עדות על הבלחתו של בניסיון נתניהו למתוח את מראיניו מדיבו־בי (שלוריות). "כיצד אתה מסביר", נשאל נתניהו, "שיותר אזרחים לבנונים מתו־גו מאזרחים ישראלים?". נתניהו ענה "אתה לא רוצה, לא באמת רוצה ללכת בכיוון הזה". המראיין שאל "למה לא?" וזו הזכיר לו ראש הממשלה לשעבר כיצד הבריחים מחקו את העיר האורוחית דרהור, וכיצד שיחים בריחים התפיאו את מטה הנסטפו בקיבוצנו ושרפו בית מלון עם 83 ילדים דנים בתוכו.

עם כל הכבוד, נתניהו הסתבך על חומרים נבונים אך ישנים. באקדמיה ניתן למצוא עידכונים.מימי העימות המ־תמשך בין זהעות הבטחון של בריטניה עם המחתרת־האי־רית I.R.A.

בתשס"ה הגישה אשרת וילבר את עבודת הדוקטורט שלה, על הנושא: "עבישה קשה כאמצעי להתמודדות של־מון עם התקוממות לאומית" (אוניברסיטת בר־אילן, המחל־קה למדעי המדינה). עבודה חשובה זו עוסקת, בין היתר, גם בהתקוממות האירית ובעבישה הקשה שנקטה בריטניה כלפי המעורבים בה. במיוחד ה־I.R.A. על־פי העדויות שד"ר וילבר אספה (לא רק ממקורות רשמיים), נהרגו על־ידי הצבא הבריטי וכוחות הביטחון, מאות אזרחים חפים מפשע; מספר נכבד של חשודים ישבו שנים רבות בבית סוהר על לא עוול בכפם (בעקבות המלצות "ועדת לורד דיפלוק", שאישררה ריכוז חומרי הראיות כלפי חשד־דים) חברי מחתרת לא חמושים נהרגו בסיכולים ממוקדים ובאכזריות רבה, וברבבות בתים נעשו סריקות יסודיות שהתישו את דייריהם, בממגרת החיפושים אחרי חברי מח־תרת.

אני נוגע כאן רק בראשי פרקים, ונכון יעשו המסבירנים הישראלים אם ייעזרו בחומר האמין המצוי בין דפי עבודת הדוקטורט של ד"ר אשרת וילבר.

●

נ.ב. הוא צעיר (עשור), עתיר ממון, המשרת במילואים כק־צין ביחידת מגלן. איש לא קרא לו להשתלב במלחמה הלא קלה בלבנון, והוא ביזמתו ביקש "לעשות משהו". בש"ב מסריים קרא לחייליו, העלה אותם לצפון והזיל לאמן אותם, שכא בכל זאת יזדקקו להם. בינתיים קנה להם מכשפי ציוד ראשוני והכריזי לפעילות היחידה. "זמי כעמך ישראל".

●

ד"ר ויראל יעקובי, הנשב יקיר שנרצח בידי בני עזולה של־שיגים שפלים – היה נתון לעבור בין הכפרים הסמוכים לי־קיר, ולמשיש עזרה רפואית לנשבים הולים פלשתינים שנזקקו לשירותיו. כל המסיבה הערבית ידעה כי ד"ר יעקובי הוא רופא, אך זכות זו לא עמדה לו מול הירצחים שיחישו דם יהודי בכל מחיר. אילו רק ידע ד"ר יעקובי וקיד עם מי יש לו עסק, ייתכן והיום היה בין החיים. היה זה במארבדה תרס"ט בחברון. הראשון שנמצע נרצח היה הרופא היהודי המקומי שחישיב עם כל מי ששנה אליו מעיבי חברון והסביבה. הצחיו חלו אותו כשבגליו קשורות להקרה והראש סמור לרצפה. מח־תרת הגיהו פתיליה (או מרימון) כדי שיסבול יסורים איומים בעיר מעשיו הטובים.

כשחזרנו לחברון ב־1967, ראנו דיין וחברי לצמרת הבי־טחונית, שח"ו לא ראנה רע לאיש ערבי מידי נוקמים שמשפחד תם נרצחה בדם קר.

●

י.ב. הוא תושב חיישוב איתמר. מגדל צאן ותרצרת חקלאית אורגנית ועמל לפרנסת משפחתו מיגיע כפיו. ידיו הזום, וגודי מים ביטחונים באו לביתו וביקשו את האקדח שבבישותו, שהרי י.ב. הוא ידיל "סיכון ביטחוני" בפוטנציה. נתן את האקדח ושלח אותם הביתה. כאשר סיידת מסכ"ל ביצעה את הפשישה בלבנון, בבקעת הלבנון, היה הוא סיים ההליקופטר שהביא אותם ליעד החזידים משם. סיכון ביטחוני שאסור לו להתחזק אקדח להגנתו. כי שביקש אותי כסיים היו אותם חיילי המיידת שמכירים אותו טוב יותר מראשי המחלקות היהודיות לסוגיהן.

●

תושבי מושב נחלים מאחדים גם פלישים מהצפון, אך אינם מוזתרים על הקיסנה שהם מקיימים בקיץ לילדים עם נכויות פי־זיות. במשך ארבעה ימים, עשה נועד נחלים כל שביכולתו כדי להעניק לאותם ילדים את הזמן ולשחרר את הוריהם לארבעה ימי מנוחה. "כך קראנו ב"קול נחלים": הם באים / מהאולפנות, מהישיבות, משתיכונים / הם באים חדורי שמחה / שלאי תוכ־ניות ויציונות חברתיים / זוגות של צוותים - הנקראים "צמד רים" / צוות שבני - האחראי על הביצועים / וכשמגיע קייטן, על עגלה או הליכון / הם רצים כולם - העיקר להגיע ראשון / בשירה וחיבוק העיקר "מורל" / גם אם הפרייקס במלל לא קל.

רבי שמנו, שוחזן וכוכב טולנטע, הפך לאחרונה לשומר מצוות אך הוא רי שומר על משר קבוע והחזיק עם חבריו מד־מים עבריו.

השבוע הובא רייעתו של שמנו מפי המקובל, מורי ורבו, הרח"ג יעקב עדס שליט"א, כי אמירת "שמע ישראל" בבוקר ובערב היא סגולה בדוקה לנצח במלחמה. (ראה סוטה דף מב עמוד א'). בתוך זמן קצר שיגר כ־200 SMS למכרי וחבריו, עם כל הפרטים על חשיבות אמירת "שמע ישראל" בבוקר וב־ערב. אחד מהם, שאינו יודע כשומר מצוות, הסכים באמצע ההופעה ואמר לצופים כי שמע מפדיקים על סגולת אמירת "שמע ישראל" לסיים במלחמה לחיילי צה"ל. הקהל היה מאוד קואופרטיבי ו"שמע ישראל" נשמע מכל פיזות האולם.

●

חברי ייסוב, שאול מיזליש, מצא סוף סוף את הסיבה המ־סבירה את מעשי החוגלים הפראי במדרשיית נועם. בעלון פרשת השבוע, "השבוי", בעריכתו, המיועד בתנכונו ל"מזרחי אורתודוקס", מקשה מיזליש קושיה. הכיצד אותם חברים שעשמו את בני משפחתו של רס"ן בנג' הילמן ל"ל ה"ל (שנפל בלבנון), בוגר מדרשיית נועם. הם אותם אלה (לא אישיות) שפיריקו פיזיה את מדרשיית נועם. "ההשובה, לדעתו, היא, שלצעירי הדתי־לאומי אין יותר אמון בסוציאליות המחשבתית שניסו להנחיל לו במשך זוזיות. הצעיר החתי הזקן חש שהוא מוזיתת. את התעוב הזה מול קו מוגנת, כשר ומסתגר, בעוד הוא חי בעולם מזדרני, ובאיתר עת מקבל מסר שצריך לבוז לעולם הזה ולעזיבו, הוא מבמא בוונדליזם כלפי קיזיה מוסד מאר כמו המדרשיה. עד כאן מיזליש.

חיבתי עם תלמידים במדרשיה, עם בוגרים, וזורם ומתב־כים ותיקים, וכולם ללא יוצא מן הכלל סעגו כי מדובר בשרעון הזוי ממש.

להיפרכתם, מדובר במסורת רבת שנים של מעשי ונדליזם, וכל מחזיר מבקש לזהוכיח באמצעות המוסרעים שבו (ויש כאלה, ראה "ההשבעות"), כי הוא שוב יותר מקדמיי, וחבל שמייזליש אינו מתעמק בביישליו החינוך המתוח בקיבוץ הדתי, שהביא אותו להיזוק המסרים הדתיים, להסריה בין בנים ובנות וכיו"ב. ישמא הטוב המושמש על הנער הדתי מצד ההורים והמחנכים הנוראי (אינטרנט) משבשות את מערכותיו יראיזוני?

מחצרות אדמו"רים וחסידים

ואתא מלאך המוות ואמר: ניצחתני!

הרה"ק רבי יעקב קופל סליקוב זצ"ל, סבו של האד־מור מלובלין זצ"ל, היה גדול בתורה ומופלא במעשי חסד. כשהגיע זמנו להיסטר מן העולם, באו כתות של מלאכים שנבראו ממצוותיו ושעשו שעדין צעיר הוא לי־מים ריש לו בת להשיאה. היתכן שאיש התורה והחסד יסתלק בלא עת. אבל מלאך המוות לא אבה לשמוע את מורא מידה: "אף אלו מעשים טובים יקראו? האם וזהי ה'צדקה תציל ממוות'? הרי כל עיקרם לא נעשו אלא כדי להשיג חלק לעולם הבא - ובכן, יפסר מן העולם ויזכה לעולם הבא". שקלו בבית דין של מעלה בדבר, והחליטו "ירד מלאך המוות לעולם ויבחן את מעשיו של רבי קופל, והיה אם יראה שאין מעשיו לשם שמים, הרשות בידו.

שמח ושוב לב ירד מלאך המוות לזה העולם, סמוך ובטוח שמרשו לא יישמט מידו. ביזון את השעה ליום חמישי, בו נוהג היה רבי קופל לנסוע העירה לקנות צרכי שבת. התחפש מלאך המוות בלבושו של הלך עני מרוד, מצוץ וחבול, לבוש קרעים ושלח ליכלוך ומונלה. ראה רבי קופל את ההלך ניצב בצד הדרך, עצר את הע־גלה ושאלו: "אבל ההלך לא הסכים. "איני זקוק לסובותיך", השיח ברבי קופל. "סע לך בעגלתך והנח אותי לנפשיי". רבי קופל לא הרפה והתעקש לפני העני שיואיל לכבדו ולזכותו במצוה. התפתה העני וקרא: "במצוה חשקה נפשך, כדי לרפד לעצמך עולם הבא נאות כל מעשיך על מנת לקבל פרסך". נמלא רבי קופל ושיבח: "ידוע אתה - מזוהר אני למענך על כל חלקי בגן עדן תמורת מצוה זו של חסד, אם אך תואיל לעלות לעגלתי". הושתע העני לאך - והנה קופל הושיש לו את ידו ואמר: "באמת ריבו־רתי - הא לך תקיעת כף!" נענה מלאך המוות ועלה לעגלה, סיפר לרבי קופל את כל המעשה ובישר לו: "נצחתני! מעתה נקונו לך עוד עשרים וחמש. שנות חיים, ותזכה להשיש גם את מתך, וגם את בנה שיוולד לה ואשר יאיר את העולם כולו בקדושתו".

ואכן, כעבור זמן קצר נישאה בתו מאשיל להבאון, רבי אברהם אליעזר הורביץ, העילוי משבעשרים, ובשנת תק"ה נולד להם בנם הרה"ק, רבי יעקב יצחק, החוזה מלובלין, זיע"א.

(נשלאות חיים, עמי ג'פ)